

Kuntien- ja hyvinvointialueiden työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön valintaohje

Kuntien ja hyvinvointialueiden toimialaryhmä

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön toimikausi

- Työsuojelun yhteistoimintakausi on 1.1.2026 – 31.12.2029
- Valinnat uudelle toimikaudelle tehdään viimeistään syys-joulukuussa 2025
- Ajankäyttöneuvottelut on tärkeä aloittaa riittävän ajoissa, jotta vaalien järjestäminen on mahdollista ja uusi toimikausi pääsee käynnistymään 1.1.2026

Keitä ohje koskee?

- Kunnat ja kuntayhtymät (ml. niiden omistamat liikelaitokset)
- Hyvinvointialueet
- Hyvinvointiyhtymät
- Kuntien ja hyvinvointialueiden omistamat yritykset

• Mihin valinnat perustuvat?

- Lakiin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006)
- Kunta- ja hyvinvointialan työsuojelun yhteistoimintaa koskevaan työ- ja virkaehtosopimukseen (2022)

Toimenpiteet ennen valintaa

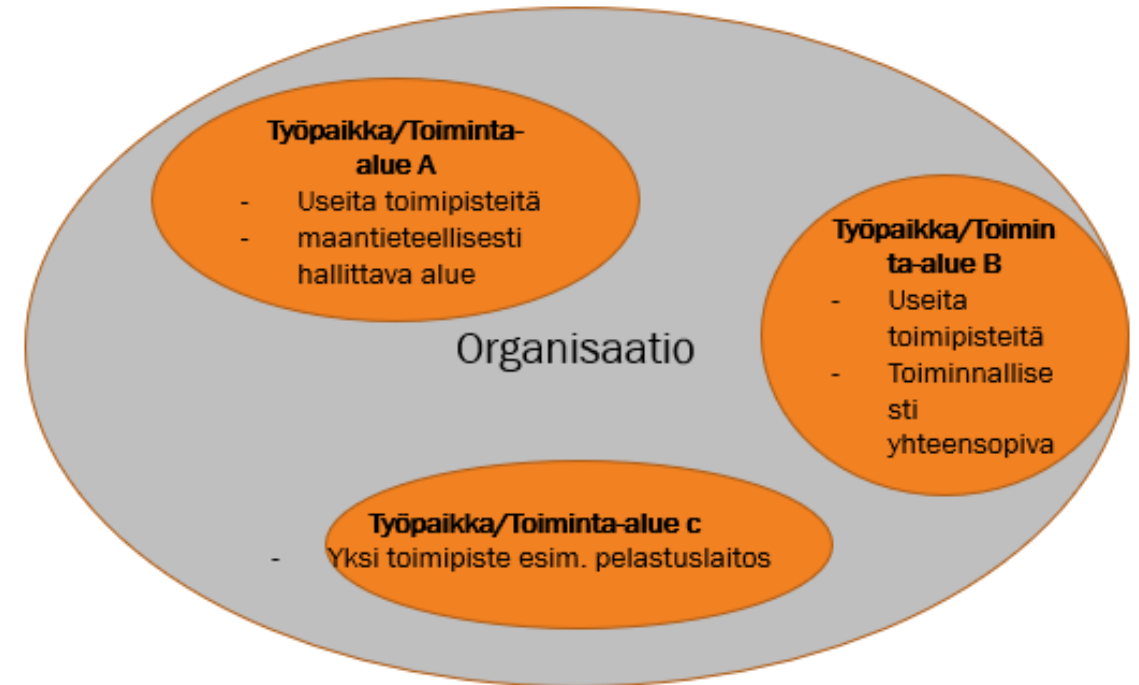
Päätyneen toimikauden arviointi

- Työsuojeluvaltuutetut ja työsuojelupäällikkö (tarvittaessa varavaltuutetut) tekevät yhteistyössä kirjallisen arvioinnin päättymässä olevan toimikauden toiminnasta, tuloksista ja tavoitteiden toteutumasta sekä työsuojelun yhteistoimintaan käytetyistä resursseista.
- Arvioinnin kohteena ovat:
  - Työsuojelun yhteistoimintaorganisaation rakenteen toimivuus
  - Työsuojeluvaltuutettujen toimintaedellytykset tehtävien hoitamisessa (mm. ajankäyttö)
  - Yhteistoimintaelimen/työsuojelutoimikunnan kokoonpano ja mahdollisten lisäjäsenten valinnan tarve
  - Työsuojeluyhdysheikilöiden tai vastaavalla nimikkeellä toimivien tarve ja valintamenettely sekä paikallisesti sopien työsuojeluyhdysheikilön tehtävät ja toimintaedellytykset

Työpaikan käsite

(laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 25 §)

- Työpaikalla tarkoitetaan sitä yhden tai useamman toimipisteen tai toimintayksikön muodostamaa yhteistoiminnan kannalta alueellisesti tai toiminnallisesti tarkoituksenmukaista kokonaisuutta, jolle työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutetut valitaan.
- Työpaikan tulee olla kooltaan sellainen, että työsuojelun yhteistoimintahenkilöllä on tosiasialliset mahdollisuudet toimia.
- Kunta- ja hyvinvointialoilla käytetään työpaikasta usein termiä **toimialue**.

Työsuojelun yhteistoimintaorganisaatiosta ja ajankäytöstä sopiminen

- Toimivaltaiset sopijaosapuolet sopivat työsuojelun yhteistoimintaorganisaatiosta ja sen edustajien toimintaedellytyksistä.
  - Työnantajan toimivaltainen edustaja ja pääsopijajärjestöjen nimeämät edustajat (yleensä pääluottamusmies)
- Neuvottelussa sovitaan mm.
  - Työsuojelun yhteistoimintaorganisaation rakenteesta.
  - Työsuojeluvaltuutetun / -valtuutettujen toimialueesta, lukumäärästä ja ajankäytöstä.
  - Työsuojelutoimikunnan jäsenmäärästä ja eri osapuolten edustuksesta.
  - Siitä, asettavatko toimihenkilöt oman ehdokkaansa.
- Työsuojeluvaltuutetun ajankäytön määräytymisestä on sovittu Kunta- ja hyvinvointialan työsuojeluvaltuutetun ajankäyttöä ja ansionmenetyksen korvaamista koskevassa työ- ja virkaehtosopimuksessa (2022).
- Neuvotteluista laaditaan pöytäkirja, jonka neuvotteluosapuolet allekirjoittavat.

Työsuojelun yhteistoimintatehtäviin valittavat

- Työntekijöiden on valittava **keskuudestaan** työsuojeluvaltuutettu sekä hänelle ensimmäinen ja toinen varavaltuutettu.
  - Työsuojeluyhdyshenkilöt tai vastaavalla nimikkeellä olevat valitaan, jos asiasta on paikallisesti sovittu.
  - Voidaan valita työsuojelutoimikuntaan lisäjäseniä ja kullekin 1 varajäsen.
- Toimihenkilöt voivat halutessaan valita keskuudestaan työsuojeluvaltuutetun sekä hänelle ensimmäisen ja toisen varavaltuutetun.
    - Mikäli toimihenkilöt eivät valitse omaa työsuojeluvaltuutettua, edustaa työntekijöiden työsuojeluvaltuutettu heitä.
    - Toimihenkilöt eivät voi asettua ehdolle työntekijöiden vaalissa, mutta he voivat äänestää siinä.

Työsuojeluvaalien järjestäminen

Keskeiset periaatteet vaalien järjestämisessä

- Työntekijät järjestävät työsuojaivaalit.
- Työnantajan on mahdollistettava vaalien järjestäminen.
- Vaalijärjestelyt käynnistyvät, kun työsuojelupäällikkö kutsuu työntekijäjärjestöjen edustajat koolle keskustelemaan vaalien toteuttamisesta. Tällöin sovitaan vaalin
  - Ajankohta
  - Paikka
  - Järjestelyt

Vaalitoimikunta

- Pääsopijajärjestöjen tai niiden rekisteröityjen alayhdistysten edustajat sopivat vaalitoimikunnan perustamisesta.
- Vaalitoimikunnan jäsenet ovat työntekijöitä ja/ tai toimihenkilöitä.
- Työnantajan edustaja, mukaan lukien työsuojelupäällikkö, ei voi olla mukana vaalitoimikunnassa.

Vaalitoimikunnan tehtävät ennen valintoja

- Vaalitoimikunta hoitaa työsuojeluvaalien käytännön järjestelyt.
- Tehtävät ennen valintoja
  - Päättää vaalitivasta (sähköinen äänestys, postiäänestys, urnaäänestys, em. yhdistelmä eli hybridi).
  - Tekee vaali-ilmoituksen.
  - Avaa ehdokasasettelun ja ilmoittaa aikataulusta.
  - Valvoo vaalitapahtumaa.

Vaalitoimikunnan tehtävät valintojen jälkeen

- Laskee äänet tai toteaa sopuvaalin tuloksen.
  - Äänten mennessä tasan vaalitoimikunta ratkaisee tuloksen arvalla.
- Ilmoittaa viipymättä valinnan tuloksen kirjallisesti työnantajan edustajalle, yleensä työsuojelupäällikölle.
- Laatii valinnan tuloksesta pöytäkirjan ja vahvistaa sen nimikirjoituksillaan.
  - Pöytäkirja tulee olla työpaikalla kaikkien nähtävillä / saatavilla.
  - Pöytäkirjasta toimitetaan jäljennös työnantajalle, käytännössä työsuojelupäällikölle.
- Ilmoittaa vaalin tulokset myös valituksi tulleille henkilöille sekä henkilöstölle.

Henkilöstöluettelo

- Työnantajan (työsuojelupäällikkö) on annettava vaalitoimikunnan käyttöön luettelo kaikista työnantajaan vaalin ajankohtana palvelussuhteessa olevista työntekijöistä.
  - Henkilöstöluettelo = luettelo äänioikeutetuista.
- Luettelon tulee sisältää toimihenkilöt, jos he eivät valitse omaa työsuojeluvaltuutettua.
- Luettelossa tulee olla mukana myös määräaikainen ja osa-aikainen henkilöstö, työnantajan edustajat, sekä ketkä ovat toimihenkilöitä.

Mikäli toimihenkilöt valitsevat oman työsuojeluvaltuutetun, annetaan luettelo erikseen toimihenkilöasemassa olevista työntekijöistä/viranhaltijoista.

- Vaalitoimikunta ilmoittaa valintoihin liittyvistä järjestelyistä työpaikalla julkisesti vähintään 14 vuorokautta ennen valinnan toimittamista.
- Ilmoitus on tehtävä niin, että kaikki äänioikeutetut saavat tiedon vaalista ja siitä tulee käydä ilmi
  - valinnan aihe ja ajankohta
  - työsuojeluvaltuutetun toimialue
  - työsuojeluvaltuutetun toimikausi
  - ehdokasasettelun menettely
  - vaalikelpoisten sekä samalla äänioikeutettujen luettelon nähtävillä olo.

Ehdokasasettelu

- Työntekijöiden työsuojeluvaalissa ehdokas- ja äänioikeutettuja ovat kaikki työnantajaan vaalin ajankohtana palvelussuhteessa olevat työntekijäasemassa olevat työntekijät.
  - Vastaava ehdokasoikeus on toimihenkilöasemassa olevilla, jos he ovat päättäneet valita oman työsuojeluvaltuutetun.
- Kaikilla oikeus asettua ehdolle
  - HUOM! Ehdokkaaksi asettuvan määräaikaisen työntekijän/toimihenkilön palvelussuhde ei pitene, vaikka hänet valittaisiin työsuojeluvaltuutetuksi
  - Myös erilaisilla työ- ja virkavapailta olevilla on oikeus asettua ehdolle ja äänestää vaalissa.
- Kaikkien ehdokkaiden (ml. työsuojeluyhdyshenkilöt) nimet on ilmoitettava vaalitoimikunnan ilmoittamaan määräaikaan mennessä kirjallisesti vaalitoimikunnalle.
  - Ehdokasilmoitukseen tulee liittää ehdokkaan kirjallinen suostumus.

Valintatavat

- Äänestystavan valintaan vaikuttaa työpaikan koko, rakenne ja olosuhteet.
- On tärkeitä varmistaa, että kaikilla on tosiasiallinen mahdollisuus äänestää, myös vapailla olevat ja erilaisissa työvuoroissa olevat.
- Äänestys tulee toteuttaa siten, että vaalisalaisuus säilyy ja äänestäjän äänioikeus pystytään luotettavasti toteamaan.
- Vaali voidaan toteuttaa:
  - Sähköisesti
  - Posti- tai urnaäänestyksenä
  - Näiden yhdistelmänä (hybridi)

• Enemmistövaali

- Valituksi tulee henkilö, joka on saanut eniten ääniä.
- Toiseksi eniten ääniä saanut henkilö tulee valituksi ensimmäiseksi varavaltuutetuksi.
- Kolmanneksi eniten ääniä saanut toiseksi varavaltuutetuksi.

• Sopuvalinta

- Jos tehtävään asettuu ehdolle vain yksi henkilö, vaalitoimikunta toteaa hänen tulleen valituksi kyseiseen tehtävään.

Valinnan tuloksesta ilmoittaminen

Valinnan tuloksesta ilmoittaminen

- Vaalitoimikunnan on välittömästi ilmoitettava valinnan tulos kirjallisesti työnantajan edustajalle, yleensä työsuojelupäällikölle.
- Vaalitoimikunta ilmoittaa vaalin tulokset myös valituksi tulleille henkilöille sekä henkilöstölle.
- Työsuojelupäällikön on viipymättä ilmoitettava Työturvallisuuskeskuksen ylläpitämään työsuojeluhenkilörekisteriin tiedot työsuojelutehtäviin valituista ja nimetyistä henkilöistä.
  - Ohjeistus ilmoituksen tekemisestä löytyy Työturvallisuuskeskuksen verkkosivuilla www.ttk.fi/tyosuojeluhenkilorekisteri

Muita huomioita

Täydennysvaali muutostilanteessa

- Jos työsuojeluvaltuutettu luopuu pysyvästi työsuojelutehtävästään, hänen tilalleen tulee 1. varavaltuutettu. Tällöin 2. varavaltuutetusta tulee 1. varavaltuutettu ja täydennysvaali järjestetään 2. varavaltuutetun valitsemiseksi.
- Täydennysvaali järjestetään myös, jos jompikumpi tai molemmat alun perin valituksi tulleista varavaltuutetuista on pysyvästi luopunut työsuojelutehtävästään.
- Jos vaalikautta on vähän jäljellä, paikallisesti voidaan arvioida, onko täydennysvaalille tarvetta.
- Täydennysvaali suoritetaan noudattamalla samoja menettelytapoja kuin varsinaisessa työsuojeluvaalissa.

Erimielisyydet ja lisätietoja

- Erimielisyydet kunta- ja hyvinvointialan työsuojelua koskevista työ- ja virkaehtosopimuksista käsitellään aina ensin paikallisesti
- Jos paikallisesti ei saada ratkaisua, voi ottaa yhteyttä työsuojelun yhteistoimintaryhmän TYRYn puheenjohtajaan sekä yhteistoimintaryhmän palkansaajajärjestöjä edustaviin jäseniin.
  - Yhteystiedot löytyvät [täältä](#).
- Työturvallisuuskeskuksen kuntien ja hyvinvointialueiden toimialaryhmä ja kunta-alan asiantuntijat antavat lisätietoja vaalien toteuttamisesta (<https://ttk.fi/tyoturvallisuus/toimialakohtaista-tietoa/kunta-ala/>).
- Työturvallisuuskeskuksen yhteystiedot ovat: puh. vaihde (09) 616 261, sähköposti: info@ttk.fi, www.ttk.fi.

Työsuojeluvuorisovellus

Työsuojeluvaalisovellus

- Sovellus on maksuton työkalu, jolla voi helposti toteuttaa työsuojeluvaalien sähköisen äänestyksen.
- Sovelluksen käyttäminen vaatii rekisteröitymisen ja palvelusopimuksen hyväksymisen.
- Tutustu [sovellukseen](#) tarkemmin

Äänestyksen järjestäminen

- Rekisteröidy käyttäjäksi
- Perusta vaalit ja syötä vaalien perustiedot
- Lisää ehdokkaat
- Lisää äänestäjät
- Vaalien alettua lähetä sovelluksesta äänestyslinkki äänestäjille
- Äänestysajan päättyessä lukitse vaalin tulos
- Työsuojeluvaalit ja niihin liittyvät tiedot poistetaan kaksi viikkoa äänestyksen päättymisen jälkeen. Myös käyttäjätunnukset poistetaan samassa yhteydessä.

Kiitos!

Kuntien ja hyvinvointialueiden toimialryhmä